

Innhold

Forord	11
Bokas innhold og oppbygging	13
Kapittel 1 Anerkjennelsens kompleksitet i pedagogiske institusjoner	18
INGVILD ÅMOT OG RUTH INGRID SKOGLUND	
Anerkjennelsesbegrepet i pedagogiske institusjoner	18
Danning, pedagogisk relasjon og omsorg	19
Anerkjennelse	20
Kampen om anerkjennelse og krenkelsens vesen	21
Berit Baes anerkjennelsesarbeid i barnehagefeltet	26
Asymmetri, men likevel likeverd	27
Krenkelse	28
Institusjonalisering	30
Anerkjennelse i pedagogiske institusjoner – i et samfunnsperspektiv	31
Institusjonenes interne logikk og anerkjennelse	32
Anerkjennelse og likeverd, rettigheter og fellesskap	33
Kan solidaritet handle om kamp for andre om anerkjennelse?	35
Er det rom for «kamp om anerkjennelse» i pedagogiske institusjoner?	38

Kapittel 2 Barn, barnefellesskap og fellesskap	41
PATRICK KERMIT	
Innledning	41
Bakgrunn: kritisk teori, begrepene «patologi», «autentisitet», «autonomi» og «anerkjennelse»	42
Den tyske idealismen	43
Barnet og barnets moralske status i ulike konkrete fellesskap . . .	46
Anerkjennelsens vesen	48
Ubetinget anerkjennelse i nære relasjoner	49
Betinget anerkjennelse i form av rettigheter	50
Betinget solidarisk anerkjennelse	52
Empiriske eksempler	54
Autentisk identitetsutvikling for et barn – hva kan og hva kan ikke voksne gjøre?	57
Kapittel 3 Mediator eller moderator	61
INGVILD ÅMOT	
Samspillsvansker – en begrepsavklaring	62
Barnehagen og rammeverket	63
Funksjonsnedsettelse og barn som subjekter	64
Voksenrollen	65
Datamaterialet	66
Hverdagen, hva skjer?	67
Mediator og moderator	67
Aktivt styrende voksenrolle	68
Aktivt tolkende voksenrolle	69
Aktivt strukturerende voksenrolle	70
Voksenrollen som mediator	72
Voksenrollen som moderator	73
Fraværende voksne	73
Voksne som avbrytere	75
Ansatte som mediatorer eller moderatorer	77
Anerkjennelse og demokratiseringsprosesser i barnehagen	77
Gjensidighet og sosial verdsetting	79

Maktaspektet.	82
Handling, medvirkning og demokrati.	82
Kapittel 4 Det «atferdsproblematiske» barnet	85
GUNN IRENE HEGGVOLD	
Noen innledende betraktninger.	85
Et krysspress mellom forventninger og motstridende posisjoner	87
Forestillingen om det normale barnet	89
Effektiv atferdsregulering i pedagogiske programmer.	90
Kraftfulle strategier og makt i den pedagogiske praksis	95
Diagnostisk og individualistisk kartleggingskultur.	98
Det etisk betenkelige og å se barn som en del av noe mer	101
Behov for alternative forståelser av barns motstand	103
Språkendringer og å forstå barnets motstand som en ressurs	104
Rom for barns meningsskapning og tolkningsprosesser	106
Pedagogisk klokskap i anerkjennende praksiser	108
Pedagogisk dømmekraft og refleksivitet i en ikke-predikerbar praksis	108
Barnets identiteter – et komplekst anliggende uten rom for standardisering.	110
Kapittel 5 Så flink du er – om anerkjennelse og vurdering	112
ANNE KARIN RUDJORD UNNELAND	
Begrepet anerkjennelse	114
Hvorfor og hvordan skal vi anerkjenne?	115
Vurdering i skole og barnehage	117
Hva er verdifullt?	120
Anerkjennelse og verdsetting.	121
Anerkjennelse og verdier	124
Hva vil vi med opplæring?	126
Den meritokratiske skolen.	128
Anerkjennelse og annerledeshet.	129
Vurdering og sikkerhet	130

Når anerkjennelse og vurdering møtes.	131
Vurdering, anerkjennelse og danning.	133
Kapittel 6 Hvilken voksen vil jeg være for barn?	137
BRIT REGINE SKROVE	
Innledning	137
Prosjektet «En beskjeden gjest»	138
Omsorg i barnehagen	140
Den gode voksne.	141
Teoretisk forankring	141
Hva gjorde vi i prosjektet «Beskjeden gjest?»	145
Viktige funn	146
Tid	146
Refleksjon	148
Barns intensjoner	149
Avslutning/konklusjon	150
Kapittel 7 Kulturforskjeller i barnehagen.	152
ÅSE NYLENN AKSLEN	
Respekt som del av anerkjennelse	154
Barnehagens rolle	156
Kulturforskjeller og respekt	158
Typisk norsk?	164
Makt i barnehagesammenheng	166
Mangfold, respekt og anerkjennelse.	168
Kapittel 8 Anerkjennende ledelse: pleasing eller aksjon?	172
MARGARETH EILIFSEN	
Innledning	172
Anerkjennende ledelse.	174
Bakgrunn for funn	176
Pleasing.	177
Fra forståelse til handling	180

Aksjon – handling	183
Anerkjennende ledelse – alltid anerkjennende?	185
Kapittel 9 Anerkjennelse i samarbeid mellom barnehage og foreldre – en utfordring!	187
RUTH INGRID SKOGLUND	
Samarbeid basert på anerkjennelse.	188
Anerkjennende samarbeid med foreldre med ulike forventninger og posisjoner.	190
Anerkjennelse som tillit: Omsorg og relasjoner i barnehagen.	193
Anerkjennelse i den pedagogiske relasjonen.	194
Anerkjennelsens form er likeverdig – samarbeid i lys av lov og rettigheter.	196
Avklaring av forventninger til hverandres oppgaver og roller er nødvendig.	199
Barnehagen har fått et sterkere samfunnsmandat.	200
Samarbeid – fokus på mer enn rettigheter.	203
Solidaritet i barnehagen som institusjon	203
Foreldres sosiale status – konsekvenser for både deres og barnas medvirkning.	205
Anerkjennelse og solidaritet til beste for barna.	208
Avslutning.	210
Forfatterpresentasjon	212
Referanser	214
Stikkord	239